

UCHWAŁA Nr 97/2014
Krajowej Rady Prokuratury
z dnia 18 lutego 2014 roku

w sprawie propozycji zmian w projektach ustaw Prawo o prokuraturze i Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo o prokuraturze, przedstawionych Prezesowi Rady Ministrów przez Prokuratora Generalnego pismem z dnia 11 października 2013 roku

Na podstawie art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1985 roku o prokuraturze (Dz. U. z 2011 r. Nr 270, poz. 1599, z późn. zm.) Krajowa Rada Prokuratury uchwala, co następuje:

Krajowa Rada Prokuratury zapoznała się z propozycjami zmian w projektach ustaw Prawo o prokuraturze i Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo o prokuraturze, skierowanymi przez Prokuratora Generalnego do Prezesa Rady Ministrów i odnosi się do nich z najwyższym niepokojem oraz dezaprobatą.

Proponowane zmiany miałyby polegać na:

1). Wprowadzeniu możliwości wydawania przez przełożonych prokuratorów poleceń zaniechania realizowanych lub planowanych czynności, które naruszają prawo, w tym również regulacje określające cele postępowania przygotowawczego.

W ocenie Rady obecny stan prawny daje podstawy do reakcji przełożonych prokuratorów na działania naruszające prawo. Zarówno ustawa o prokuraturze, jak i regulamin wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury pozwalają przełożonym czuwać nad prawidłowym prowadzeniem postępowań przygotowawczych w sposób, który zarazem szanuje i nie ogranicza niezależności prokuratora.

2). Wprowadzeniu możliwości podjęcia umorzonego postępowania przez każdego z prokuratorów nadrzędnych oraz podejmowania decyzji o wszczęciu w sprawach, w których odmówiono wszczęcia postępowania przygotowawczego.

W ocenie Rady propozycje te są niezasadne. Obecny stan prawny daje instrumenty do korygowania przypadków bezzasadnych postanowień o umorzeniu postępowania przygotowawczego lub odmowie jego wszczęcia.

3). Wprowadzeniu możliwości odwołania kadencyjnego kierownika jednostki organizacyjnej prokuratury przez Prokuratora Generalnego „z uwagi na dobro służby prokuratorskiej”.

Krajowa Rada Prokuratury uważa, że propozycja ta umożliwi w praktyce odwołanie kadencyjnego kierownika jednostki organizacyjnej prokuratury arbitralną decyzją Prokuratora Generalnego, opartą o nieostre i nieczytelne kryteria. Ocenić to należy jako dążenie do istotnego ograniczenia niezależności prokuratorów kierujących tymi jednostkami.

4). Ograniczeniu kompetencji Krajowej Rady Prokuratury wyłącznie do wyrażania opinii.

Krajowa Rada Prokuratury zwraca uwagę, że użyte w tej propozycji określenie Rady jako „organu samorządu prokuratorskiego” nie jest właściwe, gdyż nie odpowiada ustawowemu określeniu charakteru tego organu. Krajowa Rada Prokuratury jest organem kolegialnym w skład którego wchodzi nie tylko przedstawiciele prokuratorów, lecz również parlamentarzyści, przedstawiciel Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Minister Sprawiedliwości, Prokurator Generalny, a jej pozycja jako gwaranta niezależności prokuratorskiej w założeniach ustawodawcy miała i ma odpowiadać roli Krajowej Rady Sądownictwa. Ustawa wyposażyła Radę w kompetencje ściśle określone, które nie ograniczają się jedynie do wydawania opinii. Propozycje Prokuratora Generalnego w ocenie Rady zmierzają natomiast do nadania jej charakteru ciała fasadowego.

Sprzeciw Rady budzi sformułowanie użyte w piśmie Prokuratora Generalnego, iż Krajowa Rada Prokuratury podejmuje „kluczowe decyzje personalne”, a zarazem nie odpowiada za ich treść. Rada zwraca uwagę, że Prokurator Generalny nie jest związany jej wnioskiem o powołanie na stanowisko prokuratorskie. Odnotować należy, że procedura powoływania na stanowisko

prokuratora ukształtowana została celowo w oparciu o czytelne zasady konkursowe, analogiczne do stosowanych przy powoływaniu sędziów. Rada dokonuje jedynie oceny kandydatów na stanowiska prokuratorskie, a decyzja o ich powołaniu należy do Prokuratora Generalnego. Wskazać należy, że tylko jeden procent wniosków Rady w tym przedmiocie nie spotkał się z akceptacją Prokuratora Generalnego w okresie ponad trzech lat jej działalności. Propozycje Prokuratora Generalnego zmierzają w istocie do zastąpienia tej procedury arbitralnymi decyzjami personalnymi.

Krajowa Rada Prokuratury podkreśla też, że nie posiada żadnego wpływu na obsadę stanowisk funkcyjnych, zastrzeżoną dla Prokuratora Generalnego.

Krajowa Rada Prokuratury zwraca też uwagę, że wyrażanie zgody na odwołanie kadencyjnych kierowników jednostek organizacyjnych prokuratury w przypadku zaistnienia przesłanek określonych w ustawie, stanowi istotną gwarancję zachowania niezależności tych prokuratorów i zapobiegać ma arbitralnemu wpływaniu na ich pracę i podejmowane decyzje.

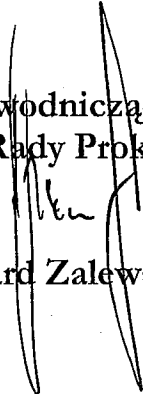
W ocenie Rady proponowane zmiany mają na celu nie deklarowane na wstępie pisma Prokuratora Generalnego zapewnienie sprawnego działania prokuratury, lecz jednostronne wzmocnienie pozycji Prokuratora Generalnego i podległych mu prokuratorów przełożonych kosztem istotnego ograniczenia niezależności prokuratorów, na straży której zobowiązana jest przez ustawę stać Krajowa Rada Prokuratury. Pozostaje to w sprzeczności z celami zmian wprowadzonych ustawą z dnia 9 października 2009 r. o zmianie ustawy o prokuraturze oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2009 r. Nr 178, poz. 1375) i stanowi wyraz odejścia od idei niezależnej prokuratury oraz niezależnych prokuratorów.

Krajowa Rada Prokuratury z aprobatą przyjmuje apel o poszanowanie niezależności prokuratorów i prokuratury wyrażony przez Radę Główną Związku Zawodowego Prokuratorów i Pracowników Prokuratury Rzeczypospolitej Polskiej

z dnia 10 lutego 2014 roku.

Z tych wszystkich powodów Krajowa Rada Prokuratury wyraża stanowcze przekonanie, że propozycje przedstawione przez Prokuratora Generalnego nie zasługują na uwzględnienie.

**Przewodniczący
Krajowej Rady Prokuratury**

Edward Zalewski